

RIKSMEKLERENS MØTEBOK

i sak 2015-008 mellom

LO STAT
på den ene side

og

SPEKTER
på den annen side

vedrørende opprettelse av overenskomst ved Norlandia Barnehager

Den 10., 11., 16. og 17. mars 2015 ble det avholdt meklingsmøter i Riksmeklerens lokaler i Grensen 3, Oslo under ledelse av mekler Kine Steinsvik.

Til stede for partene:

LO Stat:

Øystein Gudbrands, Frank Schistad, Reidar Lundemo, Claes Delp, Odd Haldgeir Larsen, Arne Løseth, Hilde Løkholt, Stian Bryde-Eriksen, Steinar Fuglevaag, Marianne Kentsrud, Renie Engeseth, Anne Green Nilsen, Herdis Schärer, Jan Helge Gulbrandsen.

Spekter:

Anne-Kari Bratten, Hilde Britt Mellbye, Stian Bøe, Marte Båtstrand, Ingvild Dahl Dørnes, Stein Gjerding, Lars Haukaas, Cathrine C. Hennig, Yngvar Tov Herbjørnsson, Ranjit Kaur, Vibeke Sollund, Britt Carina Thoresen, Kristin Voldsnes, Elin Ødegård, Lars-Petter Østlie.

Det ble fremlagt:

1. Melding om plassoppgivelse fra LO Stat, mottatt 26. januar 2015.
2. Riksmeklerens forbud mot arbeidsstans, datert 26. januar 2015.
3. LO Stats begjæring om at meklingen avsluttes, datert 4. mars 2015.
4. Diverse dokumenter.

Meklingen fant sted i fellesmøter og særmøter.

Mekleren framla forslag i samsvar med vedlegg til møteboka.

Arbeidsgiver aksepterte forslaget. Arbeidstaker sender forslaget ut til uravstemning med anbefaling. Svarfrist ble satt til 10. april 2015 kl. 12.00.

Meklingen ble avsluttet kl. 08.50.

Kine Steinsvik

MEKLERENS FORSLAG

I sak 2015-008, 2015-009 og 2015-010 mellom SPEKTER og LO STAT

A Divisjon barnehage

I HOVEDAVTALE

Hovedavtalen av 2013 mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter og Landsorganisasjonen i Norge (LO) representert ved LO Stat gjøres gjeldende.

II OVERENSKOMSTENS DEL A

Overenskomstens del A gjøres gjeldende slik det fremgår av protokoll datert 7. april 2014.

Tillegg gitt i de innledende sentrale forhandlingene er inkludert i de tillegg som følger av møtebokens punkt III.

III OVERENSKOMSTENS DEL B OG ØKONOMI

Overenskomstens del B for Fagforbundet gjøres gjeldende slik det fremgår av vedlegg 1. Minstelønnsbestemmelsene gjøres gjeldende fra 1.5.2014.

Alle arbeidstakere skal sikres et tillegg på 3,22 % med virkning fra 1.5.2014 av grunnlønn per 30.4.2014. Dette inkluderer tillegg som følger av endringer i overenskomstens del B.

Økonomiske tillegg gis ikke i virksomheter som er innlemmet i Norlandia etter 1. mai 2014.

IV TJENESTEPENSJON

Det vises til vedlegg 4.

V YRKESKADEFORSIKRING OG GRUPPELIV

Forsikringsordningene kan ikke endres i overenskomstperioden 2014-2016 uten at partene er enig om det.

VI ØVRIGE FORHOLD

Ingen arbeidstakere skal gå ned i lønn som følge av overgang til denne overenskomst.

De avtalte tilleggene gis ikke til arbeidstakere som er fratrukket før overenskomstens vedtakelse, med mindre fratredelsen skyldes pensjonering. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m.v. for arbeid utført før vedtakelsen.

Partenes øvrige krav tas ikke til følge.

B Divisjon Eldreomsorg

I HOVEDAVTALE

Hovedavtalen av 2013 mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter og Landsorganisasjonen i Norge (LO) representert ved LO Stat gjøres gjeldende.

II OVERENSKOMSTENS DEL A

Overenskomstens del A gjøres gjeldende slik det fremgår av protokoll datert 7. april 2014.

Tillegg gitt i de innledende sentrale forhandlingene er inkludert i de tillegg som følger av møtebokens punkt III.

III OVERENSKOMSTENS DEL B OG ØKONOMI

Overenskomstens del B for Fagforbundet gjøres gjeldende slik det fremgår av vedlegg 2. Minstelønnsendringer gjøres gjeldende med virkning fra 1.7.2014.

Det gis et generelt tillegg på 3,4 % av grunnlønn per 30.4.2014 med virkning fra 1.7.2014. Tillegget skal minimum utgjøre kr 10.000,-. Dette inkluderer tillegg som følger av endringer i overenskomstens del B.

Vedrørende Tåsenhjemmet

Det gis et generelt tillegg på 3,34 % med virkning fra 1. april 2014. Tillegget skal minimum utgjøre kr 10.000,-. Dette inkluderer tillegg som følger av endringer i overenskomstens del B.

Vedrørende Orkerød

Oppgjøret 2014 er gjennomført før Norlandias overtakelse med unntak av pott avsatt til lokale forhandlinger på 1 %. Det gjennomføres derfor lokale forhandlinger under fredsplikt innenfor en ramme på 1 % og med virkning fra 1. september 2014 (dato for overtakelsen).

Vedrørende Risenga

Resultatet gjøres gjeldende for Risenga bo og omsorgssenter.

Vedrørende Lørdags- og søndagstillegg og Kvelds- og nattillegg:

Følgende gjøres gjeldende med virkning fra 1. mai 2015 og belastes rammen for mellomoppgjøret 2015:

5.4.1 Lørdags- og søndagstillegg

Tillegget økes til kr 50,-

5.4.2 Kvelds- og nattillegg

Grunnlønn fra	Til	Tillegg
	289 999	Minst kr 45,-
290 000	349 999	Minst kr 54,-
350 000		Minst kr 56,-

Sykehjem som har høyere satser på ubekvemstillegg viderefører disse.

IV YRKESKADEFORSIKRING OG GRUPPELIV

Forsikringsordningene kan ikke endres i overenskomstperioden 2014-2016 uten at partene er enig om det.

V ØVRIGE FORHOLD

Ingen arbeidstakere skal gå ned i lønn som følge av overgang til denne overenskomst.

De avtalte tilleggene gis ikke til arbeidstakere som er fratrudd før overenskomstens vedtakelse, med mindre fratredelsen skyldes pensjonering. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m.v. for arbeid utført før vedtakelsen.

Partenes øvrige krav tas ikke til følge.

C Divisjon pasienthotell

I HOVEDAVTALE

Hovedavtalen av 2013 mellom Arbeidsgiverforeningen Spekter og Landsorganisasjonen i Norge (LO) representert ved LO Stat gjøres gjeldende.

II OVERENSKOMSTENS DEL A

Overenskomstens del A gjøres gjeldende slik det fremgår av protokoll datert 7. april 2014.

Tillegg gitt i de innledende sentrale forhandlingene er inkludert i de tillegg som følger av møtebokens punkt III.

III OVERENSKOMSTENS DEL B OG ØKONOMI

Overenskomstens del B for Fellesforbundet/Fagforbundet gjøres gjeldende slik det fremgår av vedlegg 3. Endringene i overenskomstens del B inkluderer også de økonomiske tilleggene fra 1. april 2014.

IV YRKESKADEFORSIKRING OG GRUPPELIV

Forsikringsordningene kan ikke endres i overenskomstperioden 2014-2016 uten at partene er enig om det.

V ØVRIGE FORHOLD

Ingen arbeidstakere skal gå ned i lønn som følge av overgang til denne overenskomst.

De avtalte tilleggene gis ikke til arbeidstakere som er fratrukket før overenskomstens vedtakelse, med mindre fratredelsen skyldes pensjonering. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m.v. for arbeid utført før vedtakelsen.

Partenes øvrige krav tas ikke til følge.

Til møteboken:

Spekter og hovedorganisasjonene viser til rettstvisten vedrørende forståelsen av hovedavtalen knyttet til avtalens beslutningssystem som er materialisert gjennom tvisteprotokoll datert 24. februar 2015. Spekter innga stevning til Arbeidsretten 6. mars 2015.

Partene er enige om at utforming av møteboken ene og alene er begrunnet ut fra hensynet til å unngå arbeidskamp og sikre meklingsløsning for Norlandia Care Group AS.

Partenes rettslige vurdering av hovedavtalen står ved lag.

Til møteboken:

Vedrørende tjenstepensjon i barnehageområdet

De lokale parter skal nedsette et partssammensatt utvalg (PSU) så raskt som mulig, med sikte på å komme frem til en varig løsning vedrørende tjenstepensjon. Norlandia for sin del understreker betydningen av å ha en felles pensjonsordning for hele konsernet, men erkjenner at hensynet til barnehageområdet begrunner en løsning på kort sikt, mens avtalt utvalgsarbeid pågår.

Partene har som mål at ansatte i konsernet også i fremtiden skal sikres en god pensjonsordning.

Partene er enige i at det er viktig å ha et godt beslutningsgrunnlag om fremtidig pensjonsløsning.

Partene er enige om at PSU skal gjennomgå de beregninger som er gjort i Norlandia og vurdere om det er behov for nye beregninger for å arbeide frem et grunnlag for forhandling i tariffoppgjøret 2016. Utvalget skal så langt det er mulig kartlegge effekter av ulike beregningsforutsetninger. Hver av partene kan supplere arbeidet med egne utredninger. Norlandia vil i forhandlingene i 2016 også hensynta kostnader/ytelser knyttet til selskapets AFP ordning.

Ansatte i barnehager som per 31.12.2014 var i ytelsesordning i Storebrand (PBL-ordningen) har rett til å opprettholde denne. Denne ordningen kan ikke endres i tariffperioden 2014— 2016.

Inntil partene har forhandlet frem en fremtidig alderspensjonsordning, vises til brev datert 16. mars 2015 fra Norlandia til organisasjonene.

PSU skal vurdere etterlatteordninger. Inntil dette er avklart, gjelder dagens gruppelivsforsikring på 10 G (med nedtrapping). Denne ordningen utvides til å gjelde alle ansatte.

Det er en målsetting å videreføre dagens uførepensjon på 66 %, tilpasset ny lovgivning for uførepensjon i privat sektor.

Det skal etableres en ordning som sikrer kompensasjon for ansatte som blir berørt av forskjellene mellom privat, offentlig og PBL AFP.

Arbeidstakere over 55 år i barnehager som blir overtatt fra virksomhet med offentlig tjenstepensjon kan komme uheldig ut ved overgang til privat sektors AFP. Norlandia og organisasjonene vil derfor i fellesskap arbeide for at avgivende kommune sikrer videreføring av disse arbeidstakernes offentlige tjenstepensjonsordning.

OVERENSKOMST DEL B

MELLOM

NORLANDIA BARNEHAGENE AS
NORLANDIA BARNEHAGENE II AS

ONKEL TOMM'S HYTTE AS

ARKEN BARNEHAGE AS

OG

FAGFORBUNDET

OVERENSKOMSTPERIODEN 2014-2016

INNHALDSFORTEGNELSE

- 1. Virkeområde/omfang**
- 2. Sosiale bestemmelser**
- 3. Ansettelse, prøvetid og oppsigelse**
- 4. Arbeidstid**
- 5. Lønn og lønnsmessige tillegg**
- 6. Lokale forhandlinger**

1. VIRKEOMRÅDE/OMFANG

Overenskomsten gjelder alle medlemmer av Fagforbundet som er ansatt i virksomheter i Norlandia Barnehagene AS, Norlandia Barnehagene II AS, Onkel Tomm's hytte AS og Arken Barnehage AS. Overenskomsten gjelder arbeidstakere i et fast forpliktende arbeidsforhold med en på forhånd fastsatt arbeidstid /evt. gjennomsnittlig arbeidstid per uke.

2. SOSIALE BESTEMMELSER

2.1. Lønn ved rett til sykepenger, svangerskaps- og foreldrepenger

Når en som er ansatt og har tiltrådt stilling i bedriften er borte fra arbeidet med rett til sykepenger, svangerskapsenger og foreldrepenger etter bestemmelsene i folketrygdloven, skal vedkommende være sikret en godtgjørelse tilsvarende full lønn i sin heltids- eller deltidsstilling, uten hensyn til bestemmelsene om inntektsbegrensning (G-begrensningen).

Dette gjelder også ved fravær med rett til sykepenger i forbindelse med kronisk sykt eller funksjonshemmet barn.

Merknad: Denne bestemmelsen innebærer ikke endring av praksis når det gjelder opptjening av feriepenger under fravær som nevnt. Den innebærer heller ikke endring av praksis eller avtaler vedrørende opptjening av ansiennitet eller rettigheter under fraværet.

Når den ansatte i forbindelse med fødsel og adopsjon har forlenget permisjon og redusert ytelse i h.h.t. folketrygdloven, reduseres godtgjørelsen tilsvarende.

Gravid arbeidstaker med risikofyllt arbeid og som i samråd med lege eller etter lov/forskrift er blitt overført til annet arbeid i bedriften, skal beholde full lønn.

Dersom graviditeten medfører at arbeidstakeren ikke midlertidig kan utføre sitt vanlige arbeid og arbeidet ikke kan tilrettelegges på en slik måte at det er mulig med omplassering, har hun utvidet rett til permisjon med lønn tilsvarende perioden fra fratredelsen og frem til det tidspunkt hvor hun starter og motta foreldrepenger.

Arbeidstaker som har hatt svangerskaps- og foreldrepermisjon med lønn, må ha gjeninntret i stillingen for å få lønn under ny permisjon.

2.2. Lønn ved omsorgspermisjon

Arbeidstaker som tar omsorgspermisjon etter bestemmelsene i arbeidsmiljølovens § 12-3 nr. (1) skal sikres 2 uker (10 dager) fri med lønn. Permisjonen avvikles normalt i løpet av de to første ukene etter hjemkomst.

2.3 Barn og barnepassers sykdom

Arbeidstaker som har rett til permisjon iht. til arbeidsmiljølovens § 12-9 (1) har rett til full lønn ved permisjon i inntil 10 dager hvert kalenderår eller inntil 15 dager dersom arbeidstaker har omsorg for flere enn to barn. Retten til full lønn gjelder til og med det kalenderåret barnet fyller 12 år. Aldersgrensen på 12 år gjelder ikke ved sykdom hos funksjonshemmet barn.

2.4. Lønn ved fri til amming

Arbeidstaker som arbeider hel dag og som tar fri i henhold til arbeidsmiljølovens § 12-8 (ammings) skal være sikret tjenestefri med lønn i inntil 2 timer pr. dag.

2.5. Lønn ved militærtjeneste/repetisjonsøvelse

Tilsatte arbeidstakere med minst 1 års sammenhengende tjeneste har rett til lønn som nevnt under, i en måned ved tvungen militærtjeneste, sivil tjenesteplikt, plikttjeneste i sivilforsvaret, i politireserven og tvungen tjeneste i heimevernet.

Arbeidstakere med forsørgeransvar utbetales full lønn med fradrag av godtgjørelser fra militære myndigheter. Med forsørgeransvar forstås at arbeidstakeren forsørger barn under 18 år. Det samme gjelder dersom ektefelle/samboer har lavere inntekt enn 3 G.

Arbeidstaker uten forsørgeransvar utbetales 1/3 av full lønn med fradrag av godtgjørelser fra militære myndigheter.

Deltidsansatte utbetales forholdsmessig.

Forutsetning for at lønn utbetales er at vedkommende forplikter seg til å gjeninntre i tjenesten for et tidsrom av minst 3 måneder.

Arbeidstaker med mer enn 6 måneders sammenhengende tjeneste i bedriften, skal være sikret lønn under repetisjonsøvelse. Når repetisjonsøvelsen varer mer enn en uke (7 dager), skal det gjøres fradrag i den sivile lønn for lønn og annen godtgjørelse fra det offentlige.

2.6 Stedfortredertjeneste/konstituering

Enhver arbeidstaker plikter å utføre stedfortredertjeneste/konstituering.

Ved pålagt stedfortredertjeneste/konstituering i høyere stilling for en periode utover en ukes sammenhengende tjeneste, utbetales den høyere stillings lønn fra første dag.

Ved pålagt stedfortredertjeneste/konstituering, der arbeidstakere i stillinger uten særskilt krav til utdanning, fagarbeidere og barnepleiere beordres til stilling som forutsetter høyskoleutdanning, skal det etter en ukes sammenhengende tjeneste fra første dag betales lønn som tilsvarer minstelønn for høyskoleutdannede uten lederansvar. Som daglig leder/styrer lønnes disse tilsvarende minstelønn for styrer med godkjent utdanning.

Ved beordring/konstituering til høyere lønnet stilling, men hvor vedkommende ikke utfører alle de arbeidsoppgaver eller er pålagt hele ansvaret som er tillagt stillingen, kan det etter drøftinger med tillitsvalgte avtales en passende godtgjørelse.

2.7 Omplussing

Ved omplussing innen samme forretningsområde/divisjon pga. sykdom, yrkesskade, skade, rasjonalisering eller andre grunner som ikke skyldes arbeidstakerens forhold, skal arbeidstakeren minimum beholde sin faste årslønn ekskl. faste tillegg på overgangstidspunktet.

Ved yrkesskade skal lønnen til enhver tid svare til den lønnsutvikling vedkommende opprinnelig ville hatt.

2.8 Velferdspermisjoner

Når viktige velferdsgrunner foreligger kan en arbeidstaker tilstås velferdspermisjon med lønn. Totalt kan inntil 12 dager i velferdspermisjon innvilges pr. ansatt pr. år. Det utarbeides et permisjonsreglement som drøftes mellom partene.

2.9 Gruppeliv- og yrkesskadeforsikring

De til enhver tid gjeldende forsikringsordninger i bedriften gjelder.

2.10 Arbeidstøy

Arbeidsgiver skal dekke kostnader til nødvendig arbeidstøy. Behovet drøftes mellom partene lokalt.

2.11 Seniorpolitikk

Det vises til overenskomstens del A-del romertall IV, pkt. 6.2.

For eldre arbeidstakere og arbeidstakere med nedsatt helse kan det inngås individuelle avtaler om arbeidsoppgaver, tilrettelagt opplæring/oppdatering innenfor eget arbeidsområde, hvilepauser, redusert arbeidstid mv. mellom den enkelte ansatte og bedriften.

3. ANSETTELSE, PRØVETID OG OPPSIGELSE

Alle ansatte skal senest innen 14 dager etter tiltredelse ha inngått en skriftlig ansettelsesavtale, som angir ansettelsesbetingelsene i henhold til arbeidsmiljøloven. Nyansatte skal sikres opplæring i bruk av utstyr, prosedyrer og internkontroll.

Eksternt utlyste stillinger, skal også utlyses internt.

Ved tilsetting og opprykk skal det i første rekke tas hensyn til søkerens kvalifikasjoner (teoretisk, praktisk utdanning, praksis og skikkethet for stillingen).

Det skal som hovedregel tilsettes i fast heltidsstilling.

Det kan ved ansettelsen avtales en prøvetid på 6 måneder. I prøvetiden gjelder normalt 1 måneds gjensidig oppsigelsestid.

For fast ansatte arbeidstakere skal den gjensidige oppsigelsesfristen være normalt minst 3 måneder.

For øvrig vises til arbeidsmiljøloven § 15-3.

4. ARBEIDSTID

4.1 Ordinær arbeidstid 37,5 timer

Den ordinære arbeidstid skal ikke overstige gjennomsnittlig 37,5 timer per uke.

4.2 Arbeidstidens inndeling

Arbeidstidens inndeling, herunder eventuell innføring av fleksibel arbeidstid, fastsettes av arbeidsgiver etter drøftinger med vedkommende organisasjons tillitsvalgte uavhengig av eldre lokale avtaler om arbeidstidens inndeling.

4.3 Tid til ledelse og administrasjon

Med utgangspunkt i barnehagelovens § 17, skal partene lokalt årlig drøfte avsatt tid til ledelse/administrasjon.

4.4 Barnehagelærer/pedagogisk leder

Den ordinære arbeidstid er 37,5 timer pr. uke hvorav 33,5 timer pr. uke skal være lagt til barnehagen.

For- og etterarbeid samt foreldrekontakt som ikke kan utføres innenfor rammen av de 33,5 timene gir ikke rett til overtidsgodtgjørelse. I den utstrekning foreldremøter eller andre møter pålegges utenfor arbeidstiden skal medgått tid enten kompenseres med tilsvarende fritid eller med overtidsbetaling. I de tilfeller det kompenseres med fritid skal overtidstillegget utbetales.

Ved økt pedagogtetthet ut over lovens bemanningsnorm, kan barnehagen og organisasjonens lokale ledd avtale hvordan hele eller deler av den totale ubundne tiden skal disponeres. Herunder kan det avtales at arbeid i hele eller deler av den ubundne tiden kan legges til barnehagen.

4.5 Planlegging/forberedelser for det øvrige personale

Øvrige tilsatte som gis ansvar for gjennomføring av aktiviteter skal gis nødvendig tid til planlegging/tilrettelegging. Slik tilrettelegging/ planleggingstid skal inngå i ukeplanene. Planlegging/tilrettelegging skal foregå innenfor den ordinære arbeidstid.

4.6 Planlegging/samarbeid

Det avsettes 37,5 timer pr. år til planlegging og samarbeid for personale i den enkelte barnehage. Av planleggingstiden etter dette punkt bør minimum 22,5 timer organiseres felles for hele personalet.

4.7 Overtid

Pålagt arbeid utover den ordinære arbeidstid er overtidsarbeid. Overtidsarbeid skal innskrenkes mest mulig. Kompensasjon for overtid gjelder kun for arbeidstakere i heltidsstilling. Deltidstilsatte har likevel krav på overtidskompensasjon dersom de pålegges å arbeide ut over det som er fastsatt for full stilling per dag (dog minimum 6 timer dersom

arbeidstiden varierer fra dag til dag) eller per uke.

4.8 Forskjøvet arbeidstid

Partene er enige om at stabilitet i arbeidsforholdet er en forutsetning. Dette betyr blant annet at anvendelse av forskjøvet arbeidstid og endringer av arbeidsplaner begrenses mest mulig.

Godtgjøring for forskjøvet arbeidstid følger av pkt. 5.5.5.

5. LØNN OG LØNNSMESSIGE TILLEGG

5.1 Definisjoner

Med lønn menes fast årslønn i henhold til minstelønnsystemet, faste årlige tillegg samt eventuelle lønnsmessige tillegg etter oppsatt arbeidsplan.

Med timelønn forstås fast årslønn og faste årlige tillegg eksklusive lønnsmessige tillegg med følgende divisor:

- 37,5 timers uke: 1950
- 35,5 timers uke: 1846
- 33,5 timers uke: 1747

Overtidstillegg utregnes etter 1850 timer per år.

5.2 Stillingsgrupper

Det er etablert 6 stillingsgrupper:

Stillinger:	Stillingstype:
Stillinger uten særskilt krav til utdanning	Barnehagemedarbeider, Kontormedarbeider, Renholder, Vaktmester
Fagarbeidere og barnepleiere	Barne- og ungdomsarbeider og barnepleier
Stillinger med krav om høyskoleutdanning uten lederansvar	Barnehagelærer
Stillinger med krav om høyskoleutdanning med lederansvar	Pedagogisk leder
Stillinger med krav om høyskoleutdanning og krav om	Spesialpedagog

ytterligere spesialutdanning	
Styrer med godkjent utdanning	Styrer Daglig leder

5.3 Minstelønnsgarantier

Følgende minstelønnsnivåer gjelder fra 01.05.2014:

5.3.1 Stillinger uten særskilt krav til utdanning

0 års lønnsansiennitet	kr. 280.000,- pr. år.
4 års lønnsansiennitet	kr. 285.300,- pr. år.
6 års lønnsansiennitet	kr. 291.300,- pr. år.
8 års lønnsansiennitet	kr. 304.300,- pr. år.
10 års lønnsansiennitet	kr. 342.900,- pr. år.
16 års lønnsansiennitet	kr. 347.500,- pr. år.
20 års lønnsansiennitet	kr. 364.000,- pr. år.

5.3.2 Fagarbeidere og barnepleier

0 års lønnsansiennitet	kr. 317.700,- pr. år.
4 års lønnsansiennitet	kr. 322.000,- pr. år.
6 års lønnsansiennitet	kr. 322.500,- pr. år.
8 års lønnsansiennitet	kr. 330.500,- pr. år.
10 års lønnsansiennitet	kr. 376.100,- pr. år.
16 års lønnsansiennitet	kr. 377.300,- pr. år.
20 års lønnsansiennitet	kr. 379.800,- pr. år.

5.3.3 Stillinger med krav om høyskoleutdanning uten lederansvar

0 års lønnsansiennitet	kr. 381.300,- pr. år.
4 års lønnsansiennitet	kr. 385.100,- pr. år.
8 års lønnsansiennitet	kr. 390.000,- pr. år.
10 års lønnsansiennitet	kr. 419.000,- pr. år.
16 års lønnsansiennitet	kr. 422.900,- pr. år.

5.3.4 Stillinger med krav om høyskoleutdanning og krav om ytterligere spesialutdanning

0 års lønnsansiennitet	kr. 399.800,- pr. år.
4 års lønnsansiennitet	kr. 404.900,- pr. år.
8 års lønnsansiennitet	kr. 415.900,- pr. år.
10 års lønnsansiennitet	kr. 445.700,- pr. år.
16 års lønnsansiennitet	kr. 459.400,- pr. år.

5.3.5 Stillinger med krav om høyskoleutdanning og krav om ytterligere spesialutdanning

0 års lønnsansiennitet	kr. 404.700,- pr. år.
4 års lønnsansiennitet	kr. 415.900,- pr. år.
8 års lønnsansiennitet	kr. 426.800,- pr. år.
10 års lønnsansiennitet	kr. 444.800,- pr. år.
16 års lønnsansiennitet	kr. 456.400,- pr. år.

5.3.6 Daglig leder/Styrer med godkjent utdanning

0,0 – 3,9 årsverk:	kr. 473 100,-
4,0 – 6,9 årsverk:	kr. 484 000,-
7,0 – 9,9 årsverk:	kr. 498 400,-
10 – 13,9 årsverk:	kr. 517 200,-
14 – 16,9 årsverk:	kr. 528 100,-
17 – 20,9 årsverk:	kr. 538 100,-
21 – 26,9 årsverk:	kr. 544 400,-
27 -	kr. 551 300,-

5.3.7 Videreutdanning

Ansatte i stillinger i kategori fagarbeider, eller i ulike stillinger med krav om høyskoleutdanning, og som har relevant tilleggs-/videreutdanning tilsvarende 30/60 studiepoeng, eller fagskole av halvt/ett års varighet, skal ha minst kr 8000,-/14000,- pr år i tillegg til minstelønn.

Daglig leder/styrer med avtalt og relevant tilleggs-/videreutdanning (30 studiepoeng) får et tillegg på kr. 8000,- utover ordinær lønn. Tillegget gis ikke til de som har gjennomført «Lederutdanning for styrer».

Daglig leder/styrer som har gjennomført «Lederutdanning for styrer» får et tillegg på kr. 12 000,- utover ordinær lønn.

Daglig leder/styrer med avtalt og relevant tilleggs-/videreutdanning (60 studiepoeng) får et samlet tillegg på kr. 14 000,- utover ordinær lønn.

Dokumentasjon på gjennomført og bestått opplæring/kurs må fremlegges. Gjelder fra måneden etter at godkjente papirer er forelagt.

5.3.8 Unge arbeidstakere

Før fylte 16 år 80 % av ufaglært uten ansiennitet.
 Før fylte 17 år 85 % av ufaglært uten ansiennitet.
 Før fylte 18 år 90 % av ufaglært uten ansiennitet

5.4 Lønnsansiennitet

Lønnsansiennitet fastsettes ved tilsetting etter følgende regler:

- tidligere praksis og erfaring som er av betydning for stillingen
- ansiennitet i bedriften
- lovfestet permisjon ved fødsel og adopsjon
- verneplikt
- omsorgsarbeid i hjemmet godskrives med inntil 3 år

Lønnsansiennitet regnes fra tidligst fylte 18 år. Ansiennitetsdato fastsettes til den 1. i tilsetningsmåneden på grunnlag av godskrevet lønnsansiennitet. Det gis ikke lønnsansiennitet etter flere bestemmelser for sammen tidsrom.

Merknad:

Nye godskrivningsregler gjøres gjeldende for de som ansettes etter dato for overenskomstens vedtakelse.

5.5 Lønnsmessige tillegg

Godtgjøring etter pkt. 5.5.1 til 5.5.3 betales ikke under overtidsarbeid.

5.5.1 Lørdags- og søndagstillegg

For ordinært arbeid mellom kl. 00.00 lørdag og kl. 24.00 søndag betales et tillegg på kr. 50,- pr. time.

5.5.2 Kvelds- og nattillegg

For arbeidstakere som arbeider etter skift eller turnusplan (skiftende arbeidstid fra dag til dag og/eller fra uke til uke) betales et tillegg på kr. 55,- per time for ordinært arbeid mellom kl. 17.00 og kl. 06.00.

Arbeidstakere som ikke arbeider etter skift eller turnusplan, tilstås kr. 21,- pr arbeidet time for ordinært arbeid mellom kl. 17.00 og kl. 06.00.

5.5.3 Tillegg for arbeid på helligdager, høytidsdager og høytidsaftener

Ordinært arbeid på helligdager, høytidsdager og høytidsaftener betales med et tillegg på 133 1/3 % per arbeidet time i følgende tidsrom:

Helligdager og høytidsdager:	kl. 00.00 – 24.00
Høytidsaftener:	kl. 12.00 – 24.00

Som høytidsaftener i denne sammenheng regnes julaften, nyttårsaften, påskeaften og pinseaften.

5.5.4 Godtgjøring for overtidarbeid

- a) For overtidarbeid fra 06.00 frem til kl. 21.00: 50 % tillegg.
- b) For overtidarbeid etter kl. 21.00 frem til kl. 06.00, samt lørdager og søndager: 100 % tillegg.
- c) For overtidarbeid på helligdager, høytidsdager samt på dager før disse: 133 1/3 % tillegg.

5.5.5 Godtgjøring for forskjøvet arbeidstid

Det vises til pkt. 4.5.

I de tilfeller der endringer er pålagt og varslet senere enn tre dager før forskyvning finner sted, betales et tillegg på 50 %, for den tid som faller utenom vedkommendes ordinære arbeidstid.

5.6 Lærlingelønn

Hovedmodellen for lærlingelønn tar utgangspunkt i 2 års videregående opplæring i skole og deretter 2 års læretid i virksomhet. Læretiden i virksomheten skal som hovedregel bestå av 50 % opplæringstid og 50 % verdiskapingstid. Det antas at verdiskapingsdelen er lavest i begynnelsen av læretiden og høyere mot slutten. Lønnen for verdiskapingen blir derfor å fastsette på en prosentvis skala over 2 år innenfor rammen av 50 % av nyutdannet fagarbeiders lønn i virksomheten.

Normalskalaen er:

<u>1.</u>	<u>2.</u>	<u>3.</u>	<u>4.</u>	<u>5.</u>	<u>6.</u>	<u>7.</u>	<u>8. halvår</u>
skole				30	40	50	80 %

Innenfor denne rammen kan det i den enkelte virksomhet avtales en annen skala.

Ved annen fordeling enn 50/50 mellom opplærings- og verdiskapingstid i.h.t. godkjente fagplaner, fastsettes satsene ut fra den aktuelle fordeling.

Ansatte som ønsker å avlegge fagprøve i henhold til lov om grunnskolen og den videregående opplæring § 3-5 i samsvar med virksomhetens behov, får rettigheter i h.h.t. hovedavtalen § 44.

For å sikre tilgang på lærlinger i virksomhetene anbefales det at de lokale parter drøfter tiltak som støtte til læremateriell, til oppholdsutgifter og til reise- og flytteutgifter.

Ved overtidarbeid skal lærlingene minst lønnes som øvrige ufaglærte i bedriften.

For lærlinger som ikke består ordinær fagprøve, kan ny fagprøve avlegges etter lov om grunnskolen og den videregående opplæring § 3-4. Partene anmoder bedriftene om å inngå slik frivillig avtale mellom lærebedrift og lærling om forlenget læretid slik at ny prøve kan avlegges.

6. LOKALE FORHANDLINGER – PROSESS

Lokale forhandlinger om generelt lønnsnivå og lønnsutvikling skal føres med utgangspunkt i de fire kriteriene; bedriftens økonomi, produktivitet og konkurransevne, herunder lønsmessig markedstilpassing, jf. overenskomsten del A, II, pkt. 2. Før forhandlingene skal bedriften legge frem relevant informasjon/lønnsdata, jf. overenskomsten del A, II pkt. 2. På forespørsel skal de tillitsvalgte få utlevert liste over Fagforbundet sine medlemmer hvor de individuelle lønninger fremkommer.

Forhandlingstema i de årlige lokale forhandlingene er endret minstelønsnivå, generelle tillegg, gruppevis/kollektive lønnstillegg eller avsetning av midler til personlige/individuelle lønnstillegg. I overenskomstrevisjonen (hovedoppgjør) skal partene lokalt dessuten forhandle om endringer i overenskomstens del B.

Dersom den enkelte mener urimeligheter er tilstede som gir grunnlag for vurdering av den individuelle lønnen, kan de tillitsvalgte ta saken opp med bedriften.

6.1 Kriterier for personlige/individuelle lønnstillegg

Ved tilsetting og i de årlige lokale forhandlingene fastsettes lønnen ut fra følgende kriterier:

- formell kompetanse/utdanning
- ansvar
- anvendt kompetanse
- behov for å beholde kompetanse som er viktig for virksomheten
- oppnådde resultater/faglig dyktighet
- løsnings- og mulighetsorientert
- engasjement, initiativ og vilje til å ta ansvar
- evne og vilje til samarbeid
- fleksibilitet, endringsvilje/omstillingsevne